MANAGEMENTUL OPERAȚIONAL AL ȘEDINȚELOR CU PĂRINȚII: PROVOCĂRI ȘI OPORTUNITĂȚI

Viorica GORAȘ-POSTICĂ

Articolul prezintă sinteza calitativă a unor abordări teoretice şi practice ale problematicii lucrului cu părinţii, dezbătute cu managerii şcolari din Chişinău, în cadrul unui seminar municipal (18.02.2019), ca răspuns la necesităţile curente cu privire la iniţierea şi menţinerea parteneriatelor viabile, de durată cu părinţii/familiile elevilor. Printre problemele enunţate, regăsim: ignorarea din partea părinţilor a şedinţelor, organizate la nivel de clasă sau şcoală, prin lipsa de la acestea, în medie, a jumătate dintre ei, mai ales la clasele mari; managementul defectuos al luării deciziilor la nivel de instituţie, prin consultarea părinţilor, adică insuficienţa experienţelor de management transparent şi participativ în acest sens; responsabilitatea nesatisfăcătoare a părinţilor vizavi de insuccesele copiilor, de securitatea vieţii lor, mai ales în mediul digital; implicarea insuficientă a părinţilor copiilor cu CES în asistenţa copilului la lecţii; lipsa Codului de etică al părinţilor, similar cu Codul similar al cadrului didactic; comunicarea precară cu părinţii din comunitate, dar şi cu cei plecaţi de acasă; nivelul general precar de educaţie/cultură al părinţilor; implicarea formală cu minime responsabilităţi a părinţilor în Comitetele părinteşti din clasă sau şcoală; parteneriatele formale cu asociaţiile de părinţi etc.

Deoarece în cultura noastră, cele mai frecvente întâlniri cu părinţii se produc sub formă de şedinţe, subliniem că, din punct de vedere managerial, şedinţa se defineşte ca formă de comunicare pentru rezolvarea unor sarcini cu caracter informaţional sau decizional, prin reunirea pe timp scurt a unui grup coordonat de o persoană, iar ca metodă de coordonare, şedinţa sincronizează acţiunile şi deciziile, comportamentele şi gândirea, regăsindu-se în toate funcţiile procesului de management educaţional. Cele mai frecvente tipuri de şedinţe sunt: *decizionale*; *de informare*; d*e armonizare a deciziilor şi acţiunilor* şi *mixte*, care combină obiectivele şi mijloacele de acţiune specifice tipurilor anterioare, acesta din urmă reprezentând tipul cel mai frecvent prac-

ticat [1, p. 61]. Desprindem, în acest sens, câteva caracteristici manageriale importante ale şedinţei, care, deseori nu sunt suficient valorificare în mediul şcolar: consemnarea în scris a derulării şedinţei şi expedierea în timp util a procesului-verbal cu deciziile luate; comunicarea şi cooperarea dintre participanţi; dirijarea ei, care cere profesorului abilitaţi psihologice şi calităţi de animator; întrucât reuneşte persoane cu temperamente şi caractere diferite, stăpânirea tehnicilor comunicării verbale, nonverbale şi a ascultării active. În acest sens, competența de comunicare orală și scrisă este esențială. Reținem aici regulile de bază privind comunicarea eficientă, care sunt utile de valorificat la ședințele cu părinții: cantitatea/volumul de informație; calitatea acestora, relația; semnificația, stilul și receptivitatea. De asemenea, etapele ascultării active și empatice urmează a fi respectate și promovate întru obținerea succesului ședințelor: stabilirea unei relaţii directe, deschise cu părinții; încurajarea comunicării; semnalarea recepţiei mesajului prin diverse trucuri verbale și nonverbale. Nu putem eluda sublinierea aspectelor de prezentare a discursului profesorului, care trebuie să aibă clare și distincte elemente-cheie: *introducere, cuprins* și *încheiere*, toate ideile necesitând a fi prezentate concis, limpede, fără exagerări. Multe cadre didactice aleg să își deschidă discursul cu un citat despre educație. Un text bine ales poate salva discursul, or, a fi capabil să captezi și să menții atenția unei audiențe este și o artă, obținută prin exercițiu sistematic și prin experiență. Specialiștii ne atenționează că discursul nu este egal cu monologul, iar dacă propunem ca şedința cu părinții să dureze o oră, discursul nostru nu poate depăși 10-15 minute. Avem grijă, în mod evident, să lăsăm timp pentru întrebări, păreri, comentarii, pentru 1-2 strategii de şcolarizare, educație, dar și pentru relaționare nonformală, pentru odihnă împreună. Practicienii semnalează că ședința cu părinții nu se începe niciodată cu „punerea la punct” a părinților, iar elevii noștri nu sunt la o școală de corecție, părinții nefiindu-ne dușmani, care ne pun bețe în roate [Cf.3]. Încheierea discursului poate începe cu dialogul părinților, uitând de fiecare dată etichetarea copiilor, discutarea problemelor personale și având mereu în minte axioma că opinia noastră este oricând subiectivă și cunoașterea adevărului – parțială.

Pentru a-şi dezvolta abilitatea crucială de stabilire a relaţiilor cu părinții, se recomandă a începe ședințele cu identificarea așteptărilor, a lucrurilor pe care le au aceștia în comun; menţinerea simplității în timpul comunicării; păstrarea autenticității; folosirea unui vocabular specific; evitarea capcanelor emoţionale. Or, *toți comunicăm, dar puțini stabilim și relații*, susține reputatul J. Maxwell. Recurgerea abilă la toate cele *trei tipuri de persuasiune*: *autoritară*, aducând argumente şi sugerând, uneori impunând; *liberală*, propunând şi recomandând; *manipulatoare*, cu *tipuri* diverse şi adecvate de *raţionamente: explicaţia, analogia, inducţia logică, deducţia, ipoteza, alternativa şi paradoxul* – este mai mult decât necesară și funcțională. *Argumentarea*, ca element al comunicării cu familia elevului, este inerentă în comunicarea cu părinții: fie *logică*, când punem accentul pe capacitatea interlocutorului de analiză, sinteză, generalizare etc., fie *afectivă*, când apelăm la emoţiile şi sentimentele interlocutorului – mai des, însă, combinându-le și adaptându-le contextual [2, p. 61]. Deoarece în epoca accelerată a informației, părinții sunt tot mai ocupați pentru întâlniri față în față, corespondenţa electronică devine tot mai accesibilă și chiar salvatoare pentru educatori, stăruim asupra câtorva norme, pe care profesorul/managerul urmează să le respecte: *promptitudinea, operativitatea răspunsurilor; stabilirea obiectivului* mesajului în titlu, care poate fi de: informare, motivare, influențare, rugăminte, acceptare sau refuz, felicitare etc.; *diplomaţia sporită* în interacţiunea cu părintele; *claritatea scopului* – mesajul trebuie să conțină toate elementele explicative de care părintele are nevoie; *motivarea* – o dispoziţie trebuie explicată şi în acelaşi timp scoase în evidenţă avantajele ce rezultă din aplicarea ei; corectitudinea şi aspectul plăcut, de la punctuaţie şi gramatică, până la aranjarea estetică, vizuală, care câştigă deja de la prima impresie. *Exprimarea pe un ton pozitiv* poate genera încrederea destinatarului că expeditorul este capabil să rezolve problemele, chiar şi un mesaj negativ poate fi exprimat într-un mod pozitiv, ne asigură psihologia pozitivă. Este important să spunem ceea ce putem face, nu ceea ce nu putem, ceea ce avem, nu ceea ce nu avem [3]. Reținem că părinții au dreptul întotdeauna să ne spună opinia lor, să nu fie de acord cu ideile noastre, să se implice în

educația copiilor lor și ... să ia ultima decizie... Cu statut de recomandare, am identificat, în mod participativ, cu practicienii implicați în activitatea de formare, unele strategii de activizare a participării părinților în viața copiilor și a școlii: relaționarea prin mesaje orale transmise copilului; mesaje scrise/audio/video virtuale sistematice; împrietenirea cu părinții pe rețele de socializare; inițiative de școlarizare a părinților la școală sau în comunitate (cluburi pe interese, lectorate, academii, ieșiri la un ceai/cafea etc.); acțiuni comune; preluarea experiențelor pozitive din alte țări, de genul: camera părinților în școală, amenajată, dotată cu echipament și literatură pentru întâlnirile cu ei, pentru consilieri, așteptări ale copiilor etc.; ședințe organizate doar în prezența copiilor; vizite periodice la domiciliu; intensificarea educației contra corupției/pentru integritate, pe palierele: *școală onestă – părinte integru - copil cinstit – profesor imparțial* etc.

Referințe:

1. AFANAS, A. *Managementul activității educative la clasa de elevi: aspecte teoretice și metodologice*. Chișinău: IȘE, 2015.
2. GORAȘ-POSTICĂ, V., BOTEZATU, M. *Psihopedagogia comunicării. Suport de curs*. Chișinău: CEP USM, 2015.
3. https://educatie.inmures.ro/educatie-traditionala/cum-tinem-o-sedinta-cu-parintii-sfaturi-pentru-cadre-didactice-debutante.html (accesat 16.02.2018).